

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Arnoldi Corvini à Belderen J. U. D. Jus Canonicum, Per Aphorismos Strictim Explicatum

Corvinus van Beldern, Arnold

Amstelodami, 1663

Collationibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10591

de consecr. Eccles. c. 26. pia mentis. 16. qu. fin. ex qua puta possint beneficiati sine magna penuria vivere, jura Episcopalia solvere, hospitalitatem transeuntibus impertiri. can. 2. de suppl. neglig. Pral. c. de monachis. 12. de præbend. can. 7. cavendum. can. 9. relatum. 10. qu. 3.

Ecclesia; ut ea publicè designetur, facta ab Episcopo consecratur. juxt. form. in can. nemo. 9. de consecr. dist. 1. vide qua sup. tit. de Eccles. adif. & seq. diximus.

Erecta beneficia curæ & solitudini ejus Episcopi relinquuntur, in cujus Diocesi sunt. can. 10. omnes basilica. 16. qu. 7. can. obitum. 16. dist. 61. nisi ab ea privilegio aliquo sint exempta; c. cum & plantare. 3. de privil. c. 2. de supplend. neglig. Pralat. quæ Pontificis summi dispositioni subsunt. can. præposuit. 4. de concess. præbend.

De Collationibus.

T I T. XXIX.

Diximus superiori titulo, quomodo beneficia erigantur: videamus nunc, quomodo erecta quis adipiscatur.

Quod fit vel *Collatione*, cum præbendæ sunt liberæ; vel *Institutione*, cum non sint liberæ, sed in aliquorum tutela aut patrocinio.

Collatio est libera quædam præbendæ concessio.

Fit vel *ordinariè*, vel *extraordinariè*.

Ordinariè; cum eam faciunt Episcopi, Capitulum, alique Prælati, sive Seculares, sive Regulares, ex lege, vel ex consuetudine, facultatem præbendas concedendi habentes. c. postulastis. 15. accedens. 14. c. cum nostris. 6. concess. præbend.

Consuetudo ante omnia attendenda. Nam si ex ea *Capitulum solum* conferre soleat, soli hoc jus ei permittetur; nisi per sex menses id differat: tum enim Episcopus, consilio virorum religiosorum adhibito; aut si & is negligens, Metropolitanus negligentiam supplebit: c. ex parte. 10. ubi Abb. eod. Si *Prælatum cum Capitulo*, utriusque factum

ctum & consensus exigitur. *c. 1. in princ. Ne sede vacant. in 6.* Nisi in altero sit impedimentum mortis, suspensionis, excommunicationis majoris. *d. c. 1. in princ. c. un. Ext. eod.* Si *Episcopus solus, sed cum consilio Capituli*; hoc se non potest intromittere, nisi Episcopus justo impedimento non impeditus, per sex menses, à die notitiæ, non vacationis tempore, numerandos, collationem differat. *c. 2. in fin. eod.*

Extraordinariè fit collatio, vel ex mandato Legati, vel rescripto Pontificis.

Circa *Legatos* (qui triplices sunt; *missi, nati, vel de latere. supra de offic. Legati.*) est differentia: *Legati enim missi vel nati*, vigore suæ legationis non conferunt, nisi ipsis specialiter concedatur: *Legatis verò de latere*, sine speciali concessione, etiam Ecclesiastico Patrono invito, conferendi facultas competit. *c. dilectus. 6. de offic. leg. c. 1. eod. in 6.*

Nisi officium ejus sit finitum; tunc & simul ejus reservatio finitur; si quidem durante officio ad Collationem non sit progressum: *c. 3. vers. dummodo ad collationem. de offic. Leg. in 6.* Nisi unâ ejusdem Legati reservatione pendente, in eadem Ecclesia faciat aliam: *d. c. 3. §. ceterum.* Nisi Ecclesiam cathedralem, regularem vel collegiatam, ejusve dignitatem electivam conferat. *c. deliberatione. 4. in princ. usque ad §. prohibemus. eod. in 6.*

Pontifex collationem facit, cum vel *motu proprio*, vel ad alterius petitionem, aliquem de beneficio aut præbenda provideri, rescripto mandat.

Motu proprio id censetur facere; si id expressum. *c. si motu. in fin. 23. de præbend. in 6.*

Hoc si factum; valida erit provisio, licet impetrans, beneficium quod obtinet, tacuerit. Si plura beneficia in eadem Ecclesia simul vacant, & aliud alio sit majoris valoris, hoc censetur collatum; si omnia sint æqualia, intra decem à tempore scientiæ eas vacare dies potest eligere is cui confertur. *c. si pluribus. 24. de præbend. in 6.*

Ad *petitionem alterius* si gratia facta: Nulla erit provisio, ut surreptitia, si scienter beneficium quantumcunque modicum taceatur: Si plures in eadem Ecclesia vacant præbendæ, fit ratio ad eam quæ minoris censetur valoris: Si sunt æquales, ad eam, quam is ad quem collatio ipsarum spectat, intra decem dies à tempore scientiæ gratiam concessam, elegerit. *d. c. si pluribus. 24.*

Sunt & inter *Pontificem, Legatum, & Ordinarium*, circa collationis potestatem, gradus quidam. Potest enim *Episcopus*, & alius *Prælatus*, præbendas, in suo territorio vacantes, conferre, non vacaturas: *c. 2. de concess. præbend. Legatus*, non intra legationis suæ terminos vacantes, sed vacaturas reservare: non alicui in eis jus tribuere: *Pontifex* non modo ubicunque vacantes donare, vacaturas reservare, sed in vacaturas jus tribuere. *c. 2. de præbend. in 6. c. significasti. 4. de elect. c. proposuit. 4. de concess. præbend.* Debet *Ordinarius & Legatus* collationem facere purè: *c. 2. de elect. in 6. c. 20. per laicos. 16. qu. 7.* Potest *Pontifex* purè, adjectâ die, & sub conditione. *c. pastoralis. 7. qu. 1.*

Purè; ut cum mandat simpliciter, ut alicui de præbenda provideatur.

Die adjectâ; ut cum præbenda confertur; quam quis intra mensem, aut alio tempore, à vacationis notitia, acceptandam duxerit. *Clem. un. §. secus. de concess. præb.*

Vacationis notitiam habere intelligitur, si vacatio in loco vel Ecclesia hujusmodi beneficii fuit nota. *d. Clem. un. §. secus.*

Sub conditione; cum collationi conditio adjicitur: ut, cum alicui de beneficio provideri committitur; si executor eum vitæ laudabilis esse invenerit; si consensus Capituli accesserit. *d. Clem. un. in princ.*

Conferri præbendæ possunt præsentibus, absentibus per alium, *c. accedens. 24. de præbend. nobilibus, ignobilibus, c. venerabilis. 37. eod. in sacris constitutis, & non constitutis, c. ult. de Instit. in 6. c. si pro clericis. 8. de præbend. in 6.*
sed

sed non nisi iis qui sunt idonei; id est, qui servitium, ob quod conferuntur eæ, præstare possunt.

Tales non censentur; Laïci, *c. quamvis. 17. de decim.* Clerici seculares ad monasteriorum præbendas; *c. ult. §. precipimus. de statu monach. c. inter quatuor. 5. de religios. dom. Pueri; c. super. 35. de præbend. Hæretici, eorum fautores, receptatores, c. quicumque. 2. §. hæretici. de hæret. in 6. liberi usque ad generationem secundam: d. c. quicumque. §. hæretici. vers. ipsorum filii. c. statutum. 15. eod. in 6. Beneficium habentes. c. super. 35. vers. & beneficiati. de præbend. c. quia nonnulli. 3. de cleric. non resid.*

Præbendæ tantum eæ conferri & promitti possunt, quæ vacant; non aliæ. *c. 1. c. nulla. 2. in princ. c. relatum. 3. c. ex tenore. 13. c. ult. de concess. præbend. c. 40. eum qui. 7. qu. 1.* Nisi non vacantis Ecclesiæ proprietas alienetur; *c. consultationibus. 4. de donation.* Nisi generaliter de præbenda vacatura; non hac, vel illa, alicui promittatur; *c. accedens. 14. de concess. præbend. c. ne captanda. 3. eod. in 6.* Nisi antea alii non fuerit rectè assignata; *c. proposuit. 4. de concess. præb. c. ult. de jure patron. c. ex ore. 3. §. quia vero. de iis quæ fiunt à major. part.* Nisi prior cui præbenda concessa, aliam nactus fuerit; *c. cum in cunctis. 7. §. cum vero. de elect. c. cum nostris. 6. c. literas. 9. de concess. præb.* Vel si de ea acceptanda nondum declaraverit; *c. si tibi. 17. de præbend. in 6.* modò consensui tempus sit præstitutum; *d. c. si tibi. vers. ipse tamen Episcopus.* sciverit; aut, quia publicè notum, debuerit scire; tempus, intra quod consentire debuit, lapsum esse. *Clem. un. §. fin. de concess. præb.*

Vacare præbenda censetur, si nulli collata, licet de ea ei conferenda purè, non sub conditione, *d. Clem. un.* sit mandatum. *c. 1. eod. in 6.* Nisi mandatum sit præsentatum, *c. si capitulo. 5. eod. in 6.* & executor ad providendum datus. *c. si soli. 6. eod. in 6.* inhibitio specialis, ratione mandati ab executore fit facta. *d. c. si soli. 6. vers. aut executor. item c. executor. 4. §. fin. eod. in 6.*

Mandatum de beneficio conferendo strictam recipit interpretationem. *c. cum in illis. 16. de prabend. in 6.* Nisi motu proprio sit factum. *vide supra.*

Hinc de beneficio conferendo mandatum, continet simplex, non quod dignitatem annexam habet; *c. ult. de prabend. non curatum; d. c. cum in illis. 16. in pr. usque ad §. illis verò. eod. in 6.* non hospitalia, & similia, horumque Ecclesias; *Clem. per literas. 2. eod.* non Ecclesiam Cathedralē, licet verbum Ecclesiæ in eo expressum; *c. quamvis. 4. §. quanquam. in fin. eod. in 6.* non beneficium ex consuetudine Episcopo debitum. *c. cum in Ecclesia. 25. eod. in 6.*

Mandatum de dignitate conferenda non continet eam, quæ per electionem datur. *d. c. cum in illis. 16. §. illis verò. Clem. 1. §. ad hoc. eod.*

Mandatum de certi modi vel generis beneficio conferendo, ad alterius modi vel generis beneficium non extenditur. *d. c. cum in illis. 16. §. cum autem.*

Mandatum de conferendo beneficio ad Mandatarii collationem pertinente, non continet beneficium per ipsius negligentiam ad alium devolutum. *Clem. si de beneficio. 5. eod.*

Mandatum de beneficio certæ summæ conferendo non pertinet ad pensionem. *d. c. quamvis. 4. in princ.*

Mandatum de beneficio vacaturo conferendo, non continet beneficium noviter institutum: *Clem. ult. de rescript. comprehendit regulariter primum vacans. c. mandato. 10. de prabend. in 6.* si simul plura vacare cœperint, ordo scripturæ spectandus. *d. c. mandato. vers. si verò plura.*

Quod si is, cui de beneficio vacaturo provideri mandatur; illud, cum vacat, negligat petere, non poterit postea aliud petere, nisi in Canonicum fuerit receptus. *c. si clericus. 11. eod. in 6.*

Beneficia omnia Ecclesiastica sine deminutione conferri debent. *c. un. ut Eccl. benef. sine demin. confer,*

Proinde

Proinde non possunt dividi: *c. majoribus. 8. de præbend.* nisi adeò sint ampla ut pluribus sufficere possint. *c. vacante. 16. eod.*

Tantum enim conferri debet, quantum oneri ac dignitati Ecclesiasticæ sustinendæ sufficit. *c. extirpanda. 30. in princip. de præbend. c. 1. eod. in 6.*

Hinc Collator fructus beneficii retinere non potest: nisi ante collationem unà cum Capitulo statuerit; ut fructus ob justam & necessariam causam ad tempus retineantur. *c. un. vers. unde credimus. ut Eccles. benef. sine demin. conf.*

Conferri beneficia debent intra sex menses ab eo tempore quo vacare cœperunt. *c. nulla. 2. §. cum verò. de concess. præb. c. de multa. 28. §. is quoque. de præb.*

Beneficia tamen, quæ in Curia Romana vacant, solus Pontifex intra mensem à die vacationis conferre debet. si non facit; Ordinarius, vel ipse, vel ex Canonico mandato ejus Vicarius. *c. statutum. 3. eod. in 6.*

In Curia Romana vacare intelliguntur ea beneficia, quæ Sedi Apostolicæ reservata; ut sunt eorum, qui ratione officii, vel ex causa legitima in Curia Romana morantur ibi vel in locis vicinis, aut ab ea, negotia Sedis Apostolicæ curaturi, emissi, moriuntur; qui ad Curiam Romanam accedentes, vel ab ea recedentes, in loco ubi Curia residet, aut in locis à Curia itinere duorum dierum non remotioribus, decedunt; *c. presenti. 34. eod. in 6.* eorum qui ad Patriarchalem, Episcopalem Ecclesiam, monasterii regimen assumti; aliud beneficium assecuti. *Extr. ad regimen. & Extr. ad Romam. de præbend. & Extr. ex debito. de elect. in 1. reg. & seq. Cancell. Cathedralis Ecclesiæ; & multa alia, quæ hic enarrare nimis esset longum. vid. 1. reg. Cancell. usque ad 8. & ibi Gomes.*

Collatione factâ, aut mandato Pontificis de præbenda conferenda, competit actio beneficalis, quâ impetrans eam petere & persequi potest. *c. inter cetera. 17. de præbend.*

Si duo eodem die præbendam impetrarunt, unus ab Ordinario, alter à Legato aut Pontifice, nec appareat, uter impetraverit, possidens præfertur: si nullus possidet, actio competit ei, qui à Legato aut Pontifice impetravit. *c. si à Sede. 31. eod. in 6.*

Diverfo tempore, si duo de præbenda vacante vel vacatura mandatum impetrarunt, prior impetrans posteriori præfertur. *c. eum. 7. c. quia saepe. 15. eod. in 6.* Nisi contraria mandantis voluntas probetur; *d. c. quia saepe. c. auctoritate. 7. de concess. præbend. in 6.* Nisi vacante dignitate, cui præbenda annexa, prior præbendam tantum, posterior dignitatem cum præbenda impetraverit; *d. c. quia saepe. 15.* Nisi prius mandatum fuerit generale, posterius de certa persona speciale; *c. dudum. 14. de præbend. in 6.* Nisi cum diversis conditionibus impetrassent, posterioris conditio prior extiterit. *c. suscep. 6. §. fin. de rescript. in 6.*

Proceditur in causis quorumcunque beneficiorum simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura iudicii. *Clem. dispendiosam. 2. de iudic.*

Quibus modis beneficia vacant.

TIT. XXX.

Diximus superiori titulo, conferri tantum posse beneficium vacans: videndum nunc, quæ beneficia vacare dicantur.

Vacare dicuntur ea, quæ à nullo possidentur; vel possidentur quidem, sed non jure.

Hoc trifariam potest contingere: Vel *de jure* & *de facto*: vel *de jure tantum*, non *de facto*; vel *de facto*, non *de jure*.

De jure & *de facto*; Beneficiati morte: *c. 2. vers. ne desiderare. de concess. præbend. c. 3. & 4. de postul. prælat. aut renunciatione, c. in præsentia. 6. de renunc. sive simplici, sive permutationis causâ factâ; c. susceptum. 6. de rescript.*

in 6.